

Софія Чорномордік

(13 р., Лицей №27, м. Харків)

Війна – це ненажерливий звір із зубами та кігтями, який нападає та вбиває без розбору та пощади.

Твір про дитинство у складні часи будування нової історії країни

Жила собі на світі дівчинка Анна. Така звичайна харківська дитина, яка народилася у щасливій українській родині. Батько її мав середній бізнес, який дозволяв матері Анни займатися її улюбленими справами: дизайном та вихованням маленької доньки. І все для Анни було яскравим і світлим. Поруч – її мама та тато, кохані бабуся та дідусь, іграшки, які тільки забажаєш, одяг, книжки... А от книжки Анна любила більш за все. Спочатку це були звичайні дитячі книжки, які в дитинстві читають усі дітлахи, але з роками Анна все більш і більш входила в чарівний світ літератури. Вона розігрувала сцени зі своїх улюблених творів, ставила для родини яскраві вистави та згодом почала сама писати книжки. Та такі, якими захоплювалася вся родина Анни. Усі пророчили їй велике майбутнє письменниці. Великий вплив на її дитячу творчість зробили ті книжки, якими зачитувалася Анна. Героями цих книг були мужні, сильні, сміливі люди, які не зрадять і не кинуть в небезпеці. Скільки разів Анна була у своїх мріях Шерлоком Холмсом, д'Артаньяном, Айвенго, графом Монте-Крісто. Їй так бажалося жити у ті далекі часи, коли, як їй здавалося, можливо було себе проявити. Довести, що ти на щось здатен, що в тебе всередині є щось незламне, небайдуже. Але життя не приносило їй нічого цікавого. Нічого, що в дитячій голівці Анни могло зійти за справжнє діло, яке б вимагало від неї всієї відданості, всієї уваги, всіх сил, щоб проявити себе, як проявляли герої її улюблених книжок. Так і жила собі Анна в очікуванні та мріях. Ходила до школи, вивчала іноземні мови, влітку відпочивала з батьками в Криму, але прагнула вона іншого.

Анні було вже 10 років, коли батьки вперше відвезли її за кордон. Це була Франція – країна її мрій та прагнень. Більш за все Анна захоплювалася пригодами мушкетерів. Париж не обманув її очікувань. Тиждень дівчинка була наче уві сні. Все так відрізнялося від її колишнього життя. Вона стала запитувати батьків: «А чому у нас в Україні не так, як тут? Чому люди з радісними обличчями, чому така чистота та охайність на вулицях та майданах?». Батьки відповідали, що наша Україна має забагато проблем, які не дозволяють їй жити та розквітати. Дівчинка нічого не розуміла. Чому тут можна так жити, а на її улюбленій землі, де вона народилася та зростала, життя так відрізняється від того, що вона побачила?

Далі були Німеччина, Італія, Англія і завжди одне і те ж запитання: «Чому?». Чому, якщо усі прагнуть до кращого життя, різниця настільки очевидна? «Мамо, – говорила Анна, – я так люблю нашу Батьківщину. Мені

там все знайоме та рідне з дитинства. Але це неправильно, що ми так живемо. У країнах, де ми подорожували, зовсім інші умови для життя людини. Наша старенька бабуся не виходить з дому, бо в неї болять ноги. А там навіть інваліди спокійно їздять у транспорті і вдома мають спеціальні пристрої, щоб літнім людям не складало зусиль підніматися і спускатися з поверхів». Батьки тільки зітхали. Їм нічого було відповісти своїй доньці. Вони й самі розуміли, що в Україні, яку вони дуже люблять, є ракова пухлина, яка висмоктує з неї всі життєві соки. Країна страждає. Страждають люди. Діти, які не мають майбутнього. Але як все це розповісти маленькій дівчинці? Як пояснити дитині речі, які замовчувались десятки років? Їм і самим набридло так жити: у безправ'ї та безнадії. Так і жила родина та відчувала, що щось твориться не так, як треба.

Анні дванадцять років. Скоро Новий рік – її улюблене свято. Всюди вже новорічний настрій та різдвяні розпродажі. Але щось змінилося в житті дівчинки. Все частіш і частіш родина завмирала біля екрана телевізора та вслуховувалась у слова диктора. До Аннушки все частіш долітали слова: «Майдан», «Євросоюз», «Європейське майбутнє». Все наполегливішими стали запитання Аннушки: «Що відбувається?», «Це кінострічка чи реальні події?». Згодом їй пояснили, що люди, яким теж не подобалося їхнє життя та доля та які більш не захотіли з цим миритися, вийшли на майдан Незалежності в Києві відстоювати своє майбутнє та майбутнє своїх дітей.

«Ти ж хотіла такого життя, яке побачила у подорожах? Ось і люди теж до нього давно прагнули, – говорив батько Анні, – тепер у нас теж з'явився шанс все змінити. Дивись, як нас багато!». І Аннушка з захопленням дивилася на безкрає море людей зі свічками в долонях на майдані в Києві у листопаді 2013 року. Потім новини стали здебільш тривожні, на екранах з'явилися жахливі картини вогню, крові, людських страждань. Батьки намагалися огородити доньку від цих повідомлень, але масштаб подій набув таких розмірів, що це вже було неможливим. Усі в країні, навіть діти, зрозуміли, що коїться щось важливе, але для дітей все це здавалося розвагою, якоюсь пригодою, виходом з сірого, буденного сьогодення. Слова «Вулиця Інститутська», «Вулиця Грушевського», «Будинок Профспілок» були для дітей лише назвами вулиць і тільки. Батьки пояснювали як могли Анні, що насправді відбувається на майдані в Києві. Тривога і надія батьків передалася і їх доньці. Вона дуже жваво цікавилася усіма подіями. І головним було питання: «А що буде далі?», «Чи зможуть люди подолати всі лиха і здобути щастя?». Тривога не сходила з облич батьків. Поки в Києві розгорталися всі події, у її рідному місті Харкові теж стало неспокійно. У дворі біля будинку, у якому жила Анна, вночі палали машини. Це було жахливо. Анна не розуміла, чому не всі люди хочуть жити краще. Чому прагнення одних людей до кращого життя зустрічає такий опір, жорстокий опір в інших? Вони що, не бачать, що так, як вони жили раніше, жити неможливо? Що країну треба рятувати й будувати наново, згідно з європейськими цінностями? Усе те, що вона бачила в інших країнах і що їй так сильно подобалося, може настати і в її рідній країні! Треба тільки докласти зусиль.

Із екранів усе частіше лунали постріли та прізвища: Слободян, Вербицький, Нігоян – та список ріс та ріс. «Що це за перелік?» – запитала дівчинка. «Це – справжні герої», – відповіла їй матуся тремтячим від сліз голосом. «Мамо, чому ти плачеш? Ти ж сама говорила, що відтепер все повинно залагодитися. Треба тільки вірити», – говорила Анна. «Ти права, доню, – відповіла матуся, – але це ж люди, живі люди! Були живі... За що?...».

А далі події стали розгортатися з безумною швидкістю: Харків – її рідний, мирний Харків – перетворився на справжнєсіньке пекло. По вулицях стали ходити озброєні люди, її знайомий з дитинства майдан Дзержинського став небезпечним для прогулянок. Батьки, як могли, заспокоювали дитину. Вони говорили: «Щоб позбутися хвороби, її спочатку треба лікувати, і не завжди це проходить без болю і страждань. Наш народ усе витримає. Він тільки зміцнішає від іспиту, який йому приготувала історія. Ми повинні пишатися, що живемо в такі непрості, але прекрасні часи змін». І Аннушка вірила. Вірила, що науки, які вона вивчає, знадобляться їй у новій країні, що вона зростатиме й навчатиметься, а далі й працюватиме в державі, якою можна буде пишатися. Що країна встане з колін і скине все те, що їй заважало стати справжньою цивілізованою європейською країною. Але стільки ще належить пройти. Це розуміють батьки, але не розуміє Анна. Як усі дітлахи, вона прагне усього та одразу. Хоче, щоб зміни почалися вже сьогодні та були одразу великі та значні. Але історія – це роки, а то й десятиріччя, поки прийде нова ера.

На уроках історії Анна дуже уважно прислуховувалася до старого вчителя, який розповідав, як творилася історія різних держав через кров та людські страждання. Україна, багатостраждальна держава, знов зіткнулася з необхідністю боронити себе. І це вже не сторінки з підручника. Це – реальність сучасності. Але Анна вірить, що це безглуздя врешті минеться, і пройде вона красивою, квітучою, мирною вулицею свого рідного міста гордої та незалежної країни, що пододала всі страждання, виснаження, одужавши та очистившись. Та далі в житті Аннушки була війна.

Ви, мабуть, зрозуміли, що дівчинка Анна – це я, школярка із Харкова. Деяко з розповіді мною придумано, але думки Анни – це мої думки. Її прагнення – це мої прагнення. Я хочу сказати від імені всіх дітей країни: «Дорослі! Ви – розумні люди і знайдете вихід із ситуації, яка склалася у країні. Ми, діти, віримо вам і сподіваємося на вас. Ми розуміємо, що все, що зараз відбувається, – це і заради нас теж. Але благаємо вас, зупиніть насильство. Зупиніть вбивства та кров, що ллється по вулицях України. Усі питання можна розв'язувати мирно. Так ви нас завжди вчили. Ваші ігри набагато страшніші за наші, дитячі. Ми наставляємо один одному синців. Ваші ж бійки закінчуються смертю та горем. Ми не хочемо бачити сліз на маминих очах, коли йдуть військові зведення. Та й саме слово «військові» не повинно торкатися нашої держави. Ми бажаємо миру, та у ваших силах, дорослі, нам його подарувати. Разом з могутньою, сильною державою, яку ми не дамо скривдити і зруйнувати. Нікому – ні своїм, ні чужим». У ті часи, коли я закінчувала цей твір, у моєму Харкові пролунав черговий вибух, що забрав життя чотирьох харків'ян, у тому числі п'ятнадцятирічного підлітка. На його місці міг бути кожен із нас, таких же підлітків, як він. Це кровопролиття треба негайно зупинити. Українці – мирний, працьовитий народ. Не треба його дратувати та розлючувати. Бо у кожного є своя планка терпіння, і не треба перевіряти її на міцність, бо зупинитися буде все складніше й складніше. Я не знаю, як цього досягти, але дуже хочу, щоб на моїй землі не рвалися більше снаряди, не гинули люди. Складно навіть уявити, що було в голові цього виродка, який стріляв у мирних людей, що зібралися на мітинг. Хто були батьки тих звірів, які натискають на курки, руйнуючи людські долі. Я вірю: з часом розплата прийде, а поки треба чекати та вірити, що праве діло завжди перемагає.